

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL ȚPARHIEI ORTDOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATA PE SĂPTĂMĂNA
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Aniversarea de 70 ani a P. S. S. Episcopului Nicolae al Clujului

Dumineca trecută în 17, P. S. S. episcopul Nicolae al Clujului a împlinit vârsta de 70 ani. Aniversarea aceasta s'a serbat la reședința episcopască într'o atmosferă deosebit de caldă. Consistorul și deputații sinodali din Cluj, Societatea ortod. a femeilor române, comitetul parohial, credincioșii mireni, toți prietini și stinătorii P. S. Sale au ținut de cuviință să-i prezinte omagiile lor de respect și admirație și să-i urzeze încă zile multe în slujba bisericii și a neamului.

După serviciul divin din bisrica ortodoxă a Clujului s'a săvârșit o scurtă praznă cu rugăciunea pentru arhieru de as. cons. *A Ludu* asistat de preotul *A. Milea* și diaconul *A. Todoruț*. Asesorul *A. Ludu* arată într'o scurtă cuvântare rostul acestui praznic și toată asistența ovaționează călduros pe P. S. Sa.

•La ora 12 s'au ținut recepțiile la reședința episcopască. În numele Consistorului și a clerului vorbește asesorul Dr. Seb. Stanca, scoțând în relief vredniciile P. S. Sale ca slujitor al bisericii și ca sef al eparhiei. În numele mirenilor și a credincioșilor din Cluj vorbește dl prof. univ. Sextil Pușcariu accentuând sentimente de respect și recunoștință ce trebuie să le nutrească fiecare credincios al bisericii pentru munca altruistă săvârșită de P. S. Sa. Comitetul societății ortodoxe a femeilor române prezentat în număr complet prezintă P. S. Sale două buchete splendide de flori, iar prezidenta dna *Elena Popescu Voitești* în cuvinte emoționante aduce omagiile societății patronului ei pentru interesul și sprijinul ce i-l-a dat dela zămislirea acestei societăți până azi. În numele comitetului parohial vorbește prof. *Ion Oțoiu*,

iar în numele studenților dela Academia teologică studentul *Teodor Ciurus*.

Adânc emoționat răspunde P. S. Sa tuturor oratorilor. Manifestația aceasta de caldă simpatie, zice P. S. Sa, îmi umple sufletul de cea mai înaltă bucurie. Rostul vieții omenesti este în mâna lui Dumnezeu. Iar dacă Dumnezeu dă omului zile de viață lungă înseamnă că ești dator să întrebunțezi aceste zile în slujba binelui obștesc. Eu în slujba la care m'a chemat providența divină am căutat să-mi împlinesc datoria cu conștientiozitate. Și dacă am izbutit să dau și cu o modestă contribuție binelui obștesc și în special bisericii mele din această eparhie, aceasta am s'o mulțumesc sprijinului binevoitor al d-voastră, al oamenilor de bine din acest oraș. Manifestația aceasta sărbătorească ce mi-o faceți astăzi, mă deobligă să merg mai departe pe calea urmată până acum și să vă rog ca și în viitor să mă învredniciți de interesul și sprijinul d-voastră pentru ca împreună lucrând să putem contribui cu modestele noastre puteri la consolidarea bisericii și prin aceasta la întărirea și nălțarea scumpei noastre patri. P. S. Sa mulțumește tuturor pentru dragostea și alipirea manifestată cu acest prilej. Intreaga asistență face ovații entuziaste venerabilului arhieru.

Într'o atmosferă de caldă intimitate P. S. Sa s'a întreținut apoi cu cei prezenți.

În cursul serbării corul teologilor sub conducerea prof. Dr. Vasile Petrașcu a executat mai multe cântări.

Serbarca s'a terminat la ora 1, iar P. S. Sa a reținut pe membri consistorului și profesorii seminarului la masă.

Cu acest prilej în amintirea acestei zile P. S. Sa a dăruit pe seama fondului tipografiei eparhiale 30.000 lei.

În cursul zilei au sosit o mulțime de tele-

grame și scrisori de felicitare din toate părțile țării: Dl. Ministru de Culte A. Lăpedatu, Dr. Blaga (Brașov), Dr. Pahone (Bistrița), Dr. Buzura (Lăpuș), Dr. Moldovan (Turda), L. Popescu (Toplița), Dr. Tămaș (Sighișoara), Gh. Pletos (Bistrița), I. Lapedat (Sibiu), Dima (Petroseni), Dr. G. Pavel, C. Pavel, I. Crisan (B.-prund), A. Ciura (Cluj) și alți mulți.

Crâmpete din practica pastorală

În vremea din urmă sectarismul a ajuns pe primul plan al preocupărilor de importanță în biserica noastră.

Pentru stărpirea acestui flagel au ridicat cuvânt și chemați și nechemăți dând diferite rețete; predicarea cuvântului, explicarea sf. scripturi, practicarea activă a preoților la adunările lor, iar unii pretind aplicarea de sancțiuni severe din partea organelor statului, ba, sunt unii, cari încrezându-se în virtușitatea brațelor lor întrebunțează înșiși argumente palpabile cari mai mult strică decât dreg.

Oricât s'ar accentua, că sectarismul este produsul unui surplus de credință, trebuie să recunoaștem, că acesta este o bolnăvicioasă epidemie sufletească ce face ravagii în cadrele tuturor bisericilor creștine.

Defensiva ni-se impune, dar nu o tactică șablonică, pentru că ce este ducător la scop într'un loc, în alte părți ușor va da greș, ci o metodă de individualizare.

Singurul punct de mănecare în campania pentru combaterea acestui rău este *personalitatea preotului*. Toate mișcările sectarilor sunt îndreptate contra preoților. Deci noi preoții trebuie să găsim toate mijloacele de apărare; locul și timpul de potriveală pentru afirmarea adevărurilor evanghelice, și, după prescrierile bisericii noastre să apărăm făclia dreptății în întunecul sufletului lor. Numai faptele noastre vor așterne haină curată asupra învinuirilor mincinoase — punându-le capăt într'un chip înțelept.

Succese se aud din diferite părți. De es. cel al părintelui Dimitrie Popa din Chesia, jud. Bihor, care în decursul anului 1924 a readus 54 de sectari.

Acelaș lucru s'a întâmplat în tractul nostru

Unguraș în parohia Jac, prima parohie contaminată de boala sectarismului.

În anul 1917 parohia a devenit vacantă, și lupii îmbrăcați în haină de oaie, au putut pustii după placul lor până în 1923 când postul vacant a fost întregit prin preotul Vasile Fărcașiu.

În munca sa grea a stăruit cu energie de fier în fapte rodnice și sectarii zi de zi trebuiau să se plece înaintea autorității ce-si câștigase preotului în comună. A lăsat vorbele, și prin fapte a dovedit — cu vreme, fără vreme — că un preot este factorul principal în binele și propășirea unui sat.

Rezultatul a fost că sectarii s'au destrămat, din cele 50 suflete rătăcite s'au întors până acum 25, iar în 8 Februarie a. c. a botezat cu deosebită solemnitate pe Negritaș Ana, care născută din părinți pocăiți la 18 Noemvrie 1908 încă nu primise și taină a botezului.

În 3 case pocăite s'a făcut sfințirea obicinuită, și sf. Cruce și-a recuparat locul de cinste, gol și părăsit de 2 decenii.

È o dovadă că lupta contra sectarilor nu e atât de grozavă precum se crede. Atârână dela personalitatea preotului și dela metoda pe care și-o știe însuși. Datoria noastră principală este, ca prin predicile noastre să luminăm și întărim pe credincioșii noștri, iar prin faptele noastre creștinești și prin activitatea noastră asiduă să ne dovedim vrednici slujitori ai Domnului și astfel putem pune stavilă lășării acestor calamități.

Numai îndemnul și dragostea de muncă să nu lipsească.

Vilă Cricoveanul.

Sfințirea capelei din Ghiriș

În ziua praznicului Sf. Gheorghe s'a sfințit capela ortodoxă din Ghiriș de Arieș. La intervenția as. cons. Dr. Scb. Stanca societatea pentru ocrotirea orfanilor de război a cedat o cameră în care s'a instalat capela cu toate cele necesare, punându-se la dispoziție comitetului parohial, pentru ca aci să se săvârșească serviciul divin atât pentru orfani cât și pentru credincioșii noștri, până ce aceștia își vor putea ridica biserica. Sfințirea s'a făcut pe lângă o solemnitate deosebită luând parte protop. Iovian Mureșan dela Turda și preotul Vicențiu Orășan din Agârbicium, administratorul parohiei celei noi a Ghirișului. A fost de față lume multă din satele din jur și un public de intelectuali domni

și dame din Ghiriș și Turda. Răspunsurile liturgice le-a dat corul liceului din Turda sub conducerea prof. Caranica.

După serviciul divin prot. Muresan a ținut o frumoasă cuvântare îndemnând pe credincioși la consolidare în jurul bisericii. Incheie apelând la danii binevoitoare pentru locașul lui Dumnezeu. La acest apel s'a și răspuns imediat. P. On. D. protopop a dăruit 1000 lei, preotul Orășan, sub-revizorul școlar Leonte Canja și alți fruntași cu suma totală de 6000 lei.

A vorbit apoi preotul Orășan. S'a făcut această capelă din dragostea ferbinte pentru biserică și pentru întărirea ei în acest ținut plin de străini, ca să se slăvească pe Dumnezeu și să contribuie la înălțarea scumpei noastre patrii românești.

Biserici noi

În ciuda tuturor aserțiunilor cari vor să arate, că poporul nostru s'a stricat și demoralizat, avem marea mângâiere sufletească să constatăm că în acest popor s'a pornit un curent puternic de solidarizare și consolidare în jurul bisericii sale strămoșesti. O dovedește aceasta mai bine ca orice zelul mare al credincioșilor de a-și zidi biserici noi și a repara bisericile vechi, pentru că să aibă locașuri corespunzătoare de revelație sufletească. Astfel s'a pornit în vremea din urmă zidiri de biserici în Tg.-Murăș cu circa 10 milioane lei, în Turda 4 milioane, în Ghero Oșorhei 450 mii, Mănăsturul ungurese 340 mii, apoi în Ocele Muresului Cașva, Ză-lău, Ibănești pădure, Așintș, Borgo Bistrița, Galații Abrudului, Așintș, Șimotelnic. S'au terminat biserici în Bucerdea vinoasă, Vad, Borcut, Geomal, Deda Bistra, cari așteaptă numai sfințirea. Alte multe s'au reparat și sunt în curs de reparare. S'au început zidiri de case parohiale în Agârbiciu, Murăș Ludos, Tărău și alte locuri. Sunt tot atâtea semne îmbucurătoare că de o parte preoții noștri din acele locuri sunt la culmea chemării lor, iar de altă parte că poporul însetează după mângâierea sufletească ce o îmbie cuvântul evangheliei lui Hristos. Servească aceste constatări ca un îndemn pentru toți cei chemați ca să-și facă datoria și să se pună cu trup cu suflet în serviciul acestei probleme de refacere morală religioasă reclamată de însuși spiritul poporului.

Unificarea bisericii

cuvântare rostită de dep. Dr. Ion Mateiu în adunarea deputaților la 31 Martie a. c.

(Continuare).

Dar această autonomie, fixată în constituție și în legea de față, nu a fost concepută în sensul unei totale independențe de stat, căci așa ceva nu se cuprinde, nici statutul organic al bisericii din Ardeal. Această autonomie a fost concepută în sensul unei conduceri și reglementări a afacerilor religioase, culturale, fundamentale și epistropesti prin organele proprii ale bisericii, sub controlul statului.

Aceasta este corectivul autonomiei absolute, necesar și firesc, căci el nu-i decât o consecință a principiului de suveranitate, aplicat față de oricare instituție socială, din cuprinsul lui. Statul, domnilor, va controla activitatea bisericii în manifestarea ei externă, însă acest control nu va fi absolutist, autoritar și abuziv, ci exercitat pe cale constituțională și trebuie să adăugim numai decât că el nu are nimic din caracterul măsurilor represive, ci din contră binevoitor, de protecțiune și de atâtea ori de colaborare, ca o consecință firească a raporturilor de strânsă intimitate ce au existat totdeauna între statul românesc și biserica lui ortodoxă.

Din concepția acestei autonomii derivă al doilea principiu fixat în organizarea bisericii, *constituționalismul*.

Cuvântul, nu este nou pentru că constituții au existat pretutindeni, ci este nouă întreprinderea și esența a acestui fel de cârmuire. În opoziție cu formele absolutiste și feudale, noul constituționalism se înțelege să fie parlamentar și democrat; și cum viața politică a înrăurit întotdeauna, în chipul cel mai puternic, viața socială, acest principiu a fost trecut și în domeniul bisericii deși origina și doctrinele ei nu-l puteau admite pretutindeni în aspectele lui civile. De aceea noua lege bisericească stabilește, că constituționalismul ei va fi *representativ și electiv*, cu alte cuvinte, cârmuirea bisericii va fi încredințată reprezentanților clerului și ai poporului, recrutați în baza sufragiului universal, după sistemul alegerii directe, iarăși un postulat esențial al regimului democrat modern.

Dar, cecace dă adevăratul caracter al acestei reforme de unificare bisericească, e introducerea *elementului laic* în viața legiuitoare cârmui-

toare și administrativă a bisericii dela capăt la altul, și încă într'o proporție de două treimi față de o treime clerici, fapt care s'a interpretat din multe părți, ca o atingere adusă caracterului episcopal al Bisericii ortodoxe. Dar aceste principii au fost codificate și aplicate timp de peste o jumătate de veac în biserica românească din Ardeal. Pe de altă parte laicii se pot constata din cele mai vechi timpuri în organizația noastră bisericească și încă cu însemnate atribuții de alegere a întregii ierarhii și a tuturor funcționarilor ecleziastici. Dealtfel nu trebuie să uităm, că laicii au fost admiși în constituția bisericească de cea mai ortodoxă biserică a Rusiei încă din 1917, și în sfârșit suntem datori să menționăm cu bucurie, că introducerea lor în noua organizație, a fost admisă de întreg episcopatul nostru în frunte cu Mitropolitul Primat, ceea ce dovedește că și-a dat seama de marea însemnată a colaborării laicilor la viața bisericească. Pentru că din această colaborare activă nu putea să rezulte decât însăși regenerarea bisericii și înălțarea prestigiului ei moral și național. Iată dlor deputați, principiile largi și democratice care sunt așezate la baza noii legi de unificare bisericească. Ele au condus la alcătuirea acestei monumentale clădiri arhitectorice în care se va desfășura de aici înainte întreaga viață sufletească și religioasă a neamului nostru. Eparhii și mănăstiri, protopopiate și eparhii, arhiepiscopate și mitropolii, toate cu viața proprie și cu organe independente, dar strâns unite prin organele centrale ale bisericii întregi, sub conducerea ierarhilor și cu participarea activă a poporului și fiecărui are separat și toate împreună, vor avea de aci înainte patința să pornească pe drumurile chemării divine de a provoca marea acțiune de renaștere religioasă în sânul poporului nostru dăruind vieții sale politice și naționale înalta inspirație morală a evangheliei lui Hristos. Verbul ei dumnezeesc va trebui de aci înainte să se agite ca o fiacără mistuitoare din înălțimea anvoanelor ca și din adâncimea frământărilor sociale. Chemările ei aprinse vor trebui să străbată ca lumina de foc în noaptea conștiinței noastre chinată de valul întrebărilor, că din această nouă și impetuoasă apostolică să răsară strălucitoare *integrarea morală și spiritualizarea creștină* a neamului nostru.

În același timp însă credem, că datorită bise-

ricii e să-și revină și vechea ei atribuție *misionară*, și încălzindu-se de strălucita epocă evodală când domniile țării îmbrăcați în purpura imperială a bazilelor, și urmând linia lor de acțiune se constituiau protectorii generoși ai orientului creștin, să treacă din nou hotarele patriei ducând popoarelor din răsărit solia mângâietoarelor cărți poliglote care a făcut odinioară mândria noastră bisericească.

Situația excepțională de privilegiată a ortodoxismului nostru în mijlocul popoarelor vecine îi dă dreptul să privească cu bărbăție și cu încredere acest *rol mesianic*, provocând o nouă epocă de restricțiune generală a credinței ortodoxe și prin aceasta, de sigură și hotărâtoare *penetrațiune politică* a statului nostru, în țările acestea îndepărtate, cari încep să între tot mai adânc în sfera politicii mondiale.

Iată considerațiunile în care se rezumă, după părerea mea, însemnată deosebită a legii de față, prin care se deschid noi și luminoase perspective, chemări divine a bisericii. Și noi suntem convinși, că biserica va fi vrednică de solemnă reculegere morală, când privim în zărilor viitorului culmile de mărime ale bisericii ortodoxe, gândurile minții ne sboară departe înapoi, prin întinderea veacurilor românești, unde s'au sbuciumat credința, s'au plâns dureri și s'au cântat biruinți, ca din împărăția lor evocate să ne răsară duiosă toată viața de nădejdi și de făptuiri, ce au palpat în preajma sfintelor altare străbune. Este cortegiul nesfârșit de călugări umili și de preoți cucernici de egumeni harnici și de vlădici luptători, cari au împodobit istoria trecutului românesc cu nesfârșite pagini de sfertări pentru credință și pentru izbăvire. Dar imagina lor caldă se desfășoară în același ritm permanent și din întreg sbuciumul politic și cultural al vieții noastre istorice, așa încât oriunde ne-am întoarce privirea noastră, vom întâlni pretutindeni și în fiecare epocă figura luptătoare a acestui *cleric militant*. Prin idealismul lui neîntrecut s'a înghebat credința noastră, s'a înfiripat cultura noastră, s'a păstrat curată unitatea noastră sufletească, aceste trei forțe etice cari au susținut neamul românesc de-alungul veacurilor grele, până în ceasul când providența i-a hărăzit bucuria visurilor noastre împlinite.

De acea astăzi, când prin legea de față noi însemnăm praznicul de bucurie al *libertății* bi-

sericei ortodoxe, un sentiment de adâncă grațitudine ne mișcă sufletele înfiorate. Din pulbera de raze, ce scaldă în lumină inimile noastre, noi implețim acum cunună de mărire și în cântece de slavă o înălțăm înfiorați pe *altarul* istoric unde a trăit, biruind, credința noastră mântuitoare. Este apoteoza senină, în care un neam recunoscător, copleșit de vraja minunilor întruchipate înțelege să cuprindă toată gloria triumfătoare a bisericii sale naționale. Să i-o dăm domnilor curată aprinsă și neprihănită.

Dela Sinod

Extras din raportul Consistorului plenar către sinod

1. *Catedrala.* În temeiul hotărârii Sinodului nostru eparhial din anul trecut lucrările începute în 1923 la zidirea catedralei s'au continuat în măsura mijloacelor de cari am dispus în întreg cursul anului 1924 fără întrerupere. Statul ne-a venit în ajutor în marginile bugetului ordinar și extraordinar cu sumele ce a crezut a ne oferi, iar noi la rândul nostru am continuat cu colecta inițiată încă în 1919 și putem spune cu rezultate destul de mulțumitoare, când constatăm că colecta pentru catedrala noastră a dat cele mai frumoase rezultate din câte s'au încercat până acum în Ardeal.

2. *Patriarhatul.* Ridicarea I. P. S. Metropolitului primat Miron la rangul de patriarh a fost pentru noi un moment de bucurie extraordinară. P. S. Episcopul nostru a luat parte activă la acest act ca membru al Sfântului Sinod. Consistorul nostru a luat act cu deosebită satisfacție de acest eveniment istoric și a trimis I. P. S. Sale o adresă de felicitare. Inregistrăm acest eveniment cu atât mai mare mângâiere câtă vreme S. Sa este fiu al eparhiei noastre.

3. *Unificarea.* Proiectul pentru organizarea bisericii noastre din țara întregită a fost acum în urmă trecut prin toate forurile competente și legiferat de corpurile legiuitoare. Avem marea bucurie că acest act de importanță istorică are la baza sa principiile Statutului nostru organic. Privim cu nădejdi bune în viitor având garanția, că pe temelia aceasta nouă se va fortifica biserica noastră și mai mult în țara noastră întregă.

4. *Vizitații canonice,* a făcut P. S. Sa episcopul nostru în Mureș-Ludoș în parohiile Mureș-Cheța, Zau, Miheș, Botez, Găbud, Fărău, Sânbenedic, în Ibănești, Hodac din tractul Reghin, în Cetate, Stremț, Teușiu și Aiud, din tractul Aiudului și Murăș-Uioara.

S'a sfîntit biserica din Ibănești, Grind-Cristur, Ida-Mare. A luat parte activă la inaugurarea monumentului lui Gheorghe Lazar dela „Casa Invățătorilor” din Cluj și la serbările în memoria lui Avram Iancu dela Vidra, Câmpeni, precum și la serbarea continuată și terminată în Cluj.

Solemnitatea rară cum nu s'a pomenit având chiar și reședința noastră modestă marea cinste de a fi cercetată de M. S. Regele și de A. Sa Regală Principele Carol.

5. *Institutul teologic.* Consistorul a executat concluzul sinodului eparhial din 7 Maiu a. tr. pentru inactivarea institutului teologic. Avem bucuria nemărginită de-a vedea prin aceasta realizată încă una din marile probleme preconizate de P. S. S. episcopul nostru la preluarea păstoririi acestei eparhii. Institutul teologic s'a deschis la 1 Octomvrie 1924 și funcționează în condițiile cele mai satisfăcătoare.

6. *Protopopiatele.* Avem în eparhie 16 protopopiate. Protopopiatul Cetatea de piatră s'a organizat sub numirea protopopiatul Lăpușului, iar fostul protopopiat Chioar a luat numirea Cetatea-de-piatră. În tractul Aiud a fost introdus protopop Iosif Pop. Tractul Reghinului a fost întregit prin prot. Dumitru Antal. Au rămas vacante încă tractele Alba-Iulia, Cetatea-de-peatră. La Cetatea-de-peatră a fost numit administrator preotul Alexe Latiș din Baia-Mare, iar la Cluj asesorul cons. Andrei Ludu. Tractul Clujului s'a întregit acum în 1925 prin noul protopop Nicolae Vasiu.

7. *Alegeri parțiale.* În cercul de deputat mirenesc Borgoprund a devenit vacant un mandat prin trecerea deputatului Dr. Andrei Buzdug în cler, iar în cercul Lăpușului un mandat prin renunțarea dep. Octavian Goga, fiind ales în două cercuri. Consistorul a dispus alegeri noi în aceste locuri vacante.

8. *Casă nouă.* Imobilele consistorului nostru au sporit în anul acesta prin cumpărarea edificiului din str. Cuza Vodă No. 6 în valoare de 1,800.000 lei, cumpărată cu jertfe mari, ca să putem adăposti o parte din salele de învățământ

ale seminarului și pe profesori. Scopul nu l-am ajuns decât în parte.

9. *Statul personal.* Postul al treilea de asessor consistorial ordinar în senatul bisericesc a fost întregit prin alegerea și întărirea protop. Andrei Ludu care și-a ocupat postul la 1 Mai 1924.

Greutățile extraordinare ce le-am întâmpinat în câștigarea de locuințe pe seama funcționarilor eparhiei ne-a pus în imposibilitate de-a putea întregi postul de misionar eparhial și inspector al învățământului religios, precum și întregirea alor trei posturi de profesori de religie la școlile din Cluj.

10. *Colecta* pentru catedrală precum și desfacerea timbrelor culturale s'a continuat și în anul acesta.

11. *Căminul* preoților am fost nevoit să-l evacuăm din edificiul Ministerului de Instrucție și l-am instalat în casa Consistorului din str. I. Maniu No. 31.

12. *Actele* Consistorului s'au ridicat în cursul anului la No. 8144, cu 1977 mai multe ca în anul trecut.

13. *Sedințe* plenare s'au ținut 7, senatul bisericesc 14, senatul școlar 7, senatul episcopesc 27, în total 55 în cari s'au adus 611 hotărâri.

Revenirea la legea strămoșească

Existența noastră de azi ca popor biruitor și de sine stătător; un popor ce și-a păstrat limba, portul și vechile sale asezăminte, o datorăm în primul rând credinței strămoșești, care asemenea unui altar sfânt ridicat în fața cerului senin, ne-a adunat pe toți cei de o lege ca să înălțăm rugăciuni de laudă Tatălui cerească. Această credință depusă în lege drept moștenire dumnezeiască, ne-au lăsat-o străbunii noștri ca cel mai de valoare bun sufletesc pentruca să putem deveni cetățeni liberi în împărăția lui Dumnezeu. Legea strămoșească a fost și este ca un far luminător, ce-și trimite razele îmbucurătoare dealungul vremurilor întunecate, arătând calea dreptății și a biruinței, aducându-ne la lumina zilei de azi care zi va întrona din nou gloria strămoșilor. Această lege ne este nouă călăuză vieții, fără de care moștenire am fi orfani, desmoșteniți și de mult dați uitării.

Vin însă câteodată vremuri, asemenea unor

nori negri de furtună amenințându-ne cu destrămare. O astfel de furtună nemiloasă a făcut acum două sute de ani să se despartă și poporul nostru de la altarul sfânt și să părăsească moștenirea strămoșească. Dar această despărțire nu înseamnă și o înstrăinare totală. În zilele de azi conștiința tradițiilor vechi o vedem trezită cu putere elementară. Credința rănită își reclamă vindecare.

Și pe cât de mare i-a fost bucuria a celui părinte care, după potolirea urgiei războinice, și-a revăzut copiii lui teferi, tot atât de nețărmurită va fi și bucuria bisericii noastre care întrezărand în viitorul apropiat, buna învoire și pacea — mila lui Dumnezeu, — va saluta cu multă mângâiere ziua înfrățirii, în care recunoscându-ne vom observa aceeași conștiință și aceeași sântă credință nepătată în sufletele noastre, pe care ispita trecutului n'a putut-o nici măcar răni, necum să o răpcască total din inimile noastre.

Ziua înfrățirii, care va cimentea pentru totdeauna unitatea sufletească a întregului nostru popor, a fost vestită din multe părți ale țării unde poporul din propria lui convingere a revenit la vechea lege strămoșească.

Acest îndemn, ce l-a făcut să-și țintească privirile spre străbunul altar ce stă neclintit în fața vremilor de vijelie, e ca o inspirație divină, lipsită de cel mai nevinovat interes personal sau public; ci e dorul dragostei pururea tânăr de a se reîntoarce și de a se regăsi în vechea credință strămoșească. E glasul puternic al vremii, în drumul căreia nu stă nici un fel de obstacol omenesc. Și aceasta va însufleși și zgudui sufletele tuturor celor ce pândesc sosirea ciasului de isbândă, încreștând cu litere de aur pe bolta bisericii dumnezeieștile cuvinte: „Noi vrem să fim ceea ce suntem; fii ai părinților, urmași ai strămoșilor noștri, iubim ceea ce au iubit ei, adorând ceea ce ei au adorat”.

V. Șeuleanu.

No. 2949. — În legătură cu comunicatul nostru din numărul trecut asupra cărții dlui prof. Bezdechi îndrumăm preoțimea noastră să comande această carte prețioasă pe seama lor

sau a bibliotecilor parohiale. Se află la librăria „Ardealul” în Cluj cu prețul de 50 lei.

* * *

No. 3062—1925. — Protoiereii și parohii cari doresc să participe la Congresul Societății Ortodoxe naționale a femeilor române, care se va ține la 27 și 28 Iunie 1925 în București, primesc la secretariatul nostru carte de legitimație cu reducere de 75% pe CFR.

ȘTIRI

ȘTIRE PERSONALĂ. P. S. S. episcopul nostru Nicolae a plecat Duminecă cu expresul de seara la București pentru de a lua parte la lucrările Sf. Sinod. S'a întors la reședință Joi.

* * *

NOUL EPISCOP AL ARADULUI. Dl. diacon Dr. Gheorghe Comsa a fost hirotonit de I. P. S. metropolitul Nicolae în 10 Mai întru presbiter, iar în 14 Mai a urmat examinarea canonică a nou alesului de către membri sinodului episcopesc I. P. S. metropolitul Nicolae și P. S. episcopul Iosif al Caransebeșului și arhiereul Filaret. Alesul a fost declarat apt de a primi treapta arhieriei.

* * *

O hotărâre bună. În conferința preoților din tractul Cetatea-de-piatră s'au obligat toți preoții să nu mai cerceteze nici un târg care se va ține în Dumineci sau sărbători și să facă propagandă în această direcție și în șirul poporului. N'ar strica dacă această acțiune ar fi îmbrățișată de toți preoții.

* * *

EPISCOPUL ARMATEI. În ședința Sf. Sinod dela 20 Mai, la care au participat 21 membri s'a făcut candidarea la postul de episcop al armatei. La votarea secretă, a intrunit Dr. Ion Stroia asesor cons. Sibiu și Vasile Pocitan prof. la seminarul central București câte 19 voturi și Veniamin Răuț prof. la facultatea teol. Cernăuți 18 voturi. M. S. Regele va binevoi a numi pe unul dintre cei trei candidați în postul de episcop militar.

* * *

Convocare. Membri despărțământului Dej a clerului ort. „A. Șaguna” sunt rugați a se prezenta la adunarea generală ordinară ce se va ține în comuna Ciceu-Giurgești în 30 și 31 Mai 1925 cu următorul program:

In 30 Mai seara la 5 ore vecernie și mărturisire. Va predica parohul A. Cherebețiu.

Seara la 7 ore adunarea despărțământului, având la ordinea zilei agendele oficiale ale despărțământului.

In 31 Mai la 8 ore a. m. sf. liturghie în sobor. Predică rostită de parohul Gavriil Micu. După liturghie sf. Maslu.

La 3 ore p. m. conferință publică pentru popor. Va vorbi parohul Victor Cupșa pres. desp. „1600 ani dela sinodul din Nicea” și dl revizor școlar Ioan Ciupe: „Ortodoxie, crezuri, secte”. E dorit să ia parte și poporul din satele vecine. *Ion Gorun*, vice-pres.

No. 145a—1925.

CONCURS REPETIT.

Pentru distribuirea de burse din fundațiunea medicului Dr. Iuliu T. Mera din Țiriac se publică concurs de 30 zile, socotite dela prima publicare a acestui concurs în „Renășterea”.

Admisibili la concurs sunt în general tinerii români ortodoxi săraci studenți la facultăți de drept, medicină, filosofie, tehnică, teologie, cu purtare bună și sporiu excelent în studii. La distribuirea burselor se vor ține în seamă următoarele dispoziții speciale ale fundatorului.

a) preferință vor avea în locul prim aceia dintre reflectanți, cari vor putea dovedi, că sunt înrudiți cu fundatorul până la al șaselea grad de sânge ori cuscrie.

b) în al doilea loc tinerii născuți în Țiriac (jud. Arad).

c) în al treilea rând: cei născuți în județul Aradului, resp. în dieceza Aradului și în fine cei născuți în mitropolia ort. română a Ardealului.

d) în absența recurenților din categoriile de mai sus, se pot vota burse și altor tineri studenți eminenti și săraci din clasele V—VIII ale școlilor secundare, eventual academii comerciale, școli militare de cadeti și din preparandii.

Concurenții vor avea să prezinte, potrivit cu dispozițiile din § X al literelor fundamentale, documente autentice: a) că sunt cetățeni români; b) că sunt născuți din căsătorie legală bisericească a părinților ortodoxi români; c) că atât ei cât și părinții lor aparțin și acum bisericii ortodoxe române; d) că sunt atât de săraci, încât fără stipendiu nu sunt în stare a-și

continua studiile; e) că atât trupește cât și sufletește sunt sănătoși; f) că studiile de mai nainte le-au terminat cu spor excelent; g) cu informațiune familiară, că sunt înruditi cu fondatorul până la al VI-lea grad de sânge ori de cuscrie, că sunt născuți în Siria, ori în județul Aradului, ori în deceza Aradului, ori pe teritoriul mitropoliei Ardealului.

Imprejurarea de sub lit. d) se va dovedi cu atestat bineprecizat și detaliat, dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial ort. român al locului.

Reflecții, cari eventual mai au vre-o bursă, sunt datori să arate: suma acelei burse și că dela cine o au.

Cererile, înzestrate cu dovezile cerute mai sus vor trebui trimise Consistorului eparhial din Arad. Cererile întrate mai târziu ori neadjustate complet nu se vor lua în considerare.

Arad, la 6 Maiu 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

No. 411—1925 pp.

2—3

CONCURS

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renășterea” la postul de paroh al parohiei de cl. II-a Geomal din protopopiatul Aiudului.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: leașa legală dela stat, iar din parohie venițele stolare obicinuite, contribuția în natură de câte una ferdelă (2 decaltri) cucuruz sărmat dela fiecare familie (200 familii) anual și tot osirea sesiunii parohiale de 10 jug. cat. arător.

Se observă că parohia își va da toată silința ca sesiunea parohială să fie întregită la cota prevăzută de lege în legătură cu înfăptirea reformei agrare în comună, iar locuința noul paroh o va primi în natură.

Reflecții îndreptățiti la concurs își vor înainta cererile cu documentele de lipsă, în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopopesc, iar pentru a face cunostință cu credincioșii se vor prezenta în parohie, pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii.

Aiud, la 5 Mai 1925.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Aiudului în înțelegere cu comitetul parohial din Geomal.

Iosif Pop, protopop.

No. 326—1925 prot.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III Cucerdea română — protopresbiteratul Murăș-Ludoșului — devenit vacant prin decedarea parohului Petru Sămărghițan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea salariului de stat;
2. Sesiune parohială 32 jugăre calitate foarte bună, compietată prin reforma agrară;
3. Zi de lucru dela fiecare familie, din care 1/3 parte sunt ale cantorului;
4. Stola îndatinată;
5. Locuință în edificiul fostei școale confesionale.

Concurenții vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat; iar pentru a face cunostință cu poporul se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta ori celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludoș, la 11 Aprilie 1925.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Murăș-Ludoșului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Romul Popa, protopop.

No. 24—1925 parohial.

2—2

LICITAȚIE MINUENDĂ

Comitetul parohial ort.-rom. din comuna Cheța de Mureș dă la 24 Mai 1925 la ora 2 p. m. în întreprindere pe cale de licitație minuendă zidirea bisericei conform planului și devizului aprobat de Ven. Consistoriu eparhial din Cluj cu Nr. 5827—1924.

Doritorii de a lua aceasta zidire în întreprindere vor depune la epitropia parohială vadiul de 10% a prețului de strigare care este 212.127 lei. Material de construcție precum și cărăușia le prestează credincioșii în natură. Informațiuni detaliate se primesc la oficiul par. ort. din loc unde se poate vedea planul și devizul.

Cheța, la 12 Aprilie 1925.

Ioan Puiaș, epitrop. Elie Șerban, par. o. r.

Văzut: Romul Popa, protopop.